

Joeri Karakoer

De ijsbreker (uit de roman *Porselein*)

Een paar jaar geleden werd er bij tante Lara staar geconstateerd. Vanaf dat moment werden haar ogen langzaam maar zeker troebeler. Het jaar daarop zou ze tachtig worden en het was alsof die cijfers boven haar hoofd oplichtten. Vanaf haar pensioen had ze sowieso al het idee dat ze het op haar leeftijd voorzichtig aan moest doen. Overdreven voor zichzelf zorgend werd ze ouder, deed alles angstvallig precies, ze gebruikte van alles en wreef zich overal mee in. Maar nu zat ze pontificaal op de troon. 'Galja, zet je thee?' Ze verschilden niet meer dan zeven jaar, maar het kwam neer op oudere versus jongere zus. Thuis zorgde haar dochter Tanja voor de oude, bijna blinde tante Lara, maar hier, op visite, was de zorg aan mijn oma uitbesteed. Pas op voor hoge bloeddruk, voorkom constipatie en zenuwpijn! En zo goed als ze kon was oma tante-Lara-op-leeftijd ter wille. Ze maakte vetarm eten klaar, weekte droge pruimen in kokend water, deed de vaat en sprak haar nooit tegen. Tante Lara duidde wat ze at aan met liefkozende verkleinwoordjes (augurkje, radijsje, appeltje, alles door het keukenraspje) en ze at tot zes uur 's avonds. Alles wat gebakken werd kon de toets van haar kritiek niet doorstaan. Soms pelde tante Lara met haar bijziendheid een eitje of schilde ze een appeltje, maar voor het overige hield ze rust, om maar niet dood te gaan. Terwijl oma na het ontbijt de vaat deed (de havermoutpap brandde steeds aan en kreeg je niet van de bodem van de pan), pepte tante Lara haar huid op met Vietnamese tijgerbalsem. Na de lunch (meer vaat nu: steelpannetje, soeplepel, soepborden, saladekom, theekommetje) deed tante Lara een dutje van een half uur en na het avondeten (een zware, van het vet druipende koekenpan, even aan de kook en dan soda erin) haalde ze een massageapparaatje tevoorschijn, een wielkje met hobbels aan een stokje en rolde daarmee over haar nek.

Als tante Lara arriveerde kwam ons leven voor haar voeten tot stilstand als water voor een dam dat bij de lage oevers onfris begint te worden. Maar toch gingen we om de dag naar de aardappels om coloradokevers te vangen. En tante Lara ging in een witte blouse met een panamahoed op met ons mee.

Het aardappelveldje was niet ver van ons huis. Naar de halte en dan door het hoge gras afdalen. De dorpsraad had het veld opgedeeld en voor weinig geld aan de inwoners verhuurd, gepensioneerden kregen korting. Er werden vooral aardappelen verbouwd (met rekenkundige precisie leverde een emmer vijf zakken op), maar oma had midden in het veldje ook een vrolijk wortelbed gemaakt, daar staken als onverwacht grapje de worteltjes kun kontjes uit de aarde. Het waren wel wat ielige worteltjes omdat er geen water op het veldje was en het te ver was om met die benen van haar met water te zeulen, maar oma was met deze worteltjes ook tevreden en droogde ze op de vensterbank. 's Zomers zou je ze wegschoppen, maar 's winters stop je ze in de hartige taart.

Tante Lara is blij met het weer als was het een uitje. 'Het is wel warm, maar met een lekker windje,' zegt ze goedkeurend. 'Lara, ga jij maar hier op het gras zitten.' En oma zet haar in gras neer op een boodschappentas zodat ze geen vuile broek krijgt. 'Zo meteen struikel je nog over een kluit aarde en val je.' Tante Lara blijft zitten, omlijst door cichoreibloemen, en wij lopen met grote stappen langs de rand van het veld en kijken afgunstig naar de stevige, lege struiken daar en met een gevoel van superioriteit kijken we afkeurend naar het veldje van Slava Latysjev waar de kevers alles al opeten.

'Wat is dat, oma, consti - nog wat? Dat zei tante Lara toen ze uit de wc kwam.'

'Constipatie,' zegt oma met tegenzin en ze vertaalt: 'Ze kan gewoon niet schijten.'